

Belgium által elfoglalt hely 10 ezer m². Iparművészettel nem vesz részt. Kormánybiztosa: van der Burch Adrien.

Franciaország csaknem az egyedüli, amely minden csoportban részt vesz. Az iparművészeti téren való fölvonulása is impozáns. Külön pavillont emelt 10 ezer m² alapon a piazza d'Armi-n. Előirányzat az állam terhére 400 ezer frank. Mint az Art et Décoratioo jelentí, a kereskedelemügyi miniszter az iparművészeti tárgyak szállításához még külön 25 ezer frankkal járúl. Kormánybiztosa: La Francia Irzon.

Hollandiának lesz 450 m² területe az iparművészeti csarnokban, 145 a közlekedésügyiben és 4 a meteorológiáiban.

Németország 15 ezer m² felületet foglal el és 370 ezer korona állami dotációval rendelkezik. Iparművészeti szerepléséről még tiszta képet nem alkothatunk, valószínűleg a drezdai német nemzeti iparművészeti kiállítás sok erőt elvon. Kormánybiztosa: báró Herff Ferenc milánói főkonzul.

Magyarország Magyarország lefoglalt területe a közlekedési csoportban 900 m², a munkásjelölti részben 50 m², a mezőgazdasági gépípari csoportban 500 m² és az iparművészeti osztályban 2800 m². Az iparművészeti osztály költség-előirányzata 240 ezer korona. Csak az iparművészeti osztálynak lesz az iparművészeti társulat képviselőjében állandóan a helyszínén tartózkodó vezetősége. Igazgató: dr. Czako Elemér. A Sztéryny József elnöksége s a Lippich Elek dr. osztálytanácsos alelnöksége alatt álló kiállítási nagybizottságban serényen folynak az előkészítő munkálatok. Kövesdy Béla kir. tanácsos a kereskedelemügyi miniszteriumban vezeti az általános adminisztrációra vonatkozó ügyeket.

Magát az iparművészeti rész szervezését az Iparművészeti Társulat tisztviselői intézik, amely részben már több mint 200 kiállító küldte be bejelentő ivateit, köztük vannak iparművészetünknek úgyszólván összes legkiválóbb képviselői.

Milánóban, a helyszínén, a műszaki munkák már befejezéshez közelednek, melyeknek foganatosítását Fittler Kamill és Fischer József eszközölték.

Az iparművészeti csoport installációjának művészi kiképzéséhez szükségelt összes rajzokat, tervzeteket és modelleket szintén elkészítették már a csoport rendezői Maróti Géza és Faragó Ödön, úgyszintén megrendelték a berendezések itthon elkészíthető részeit, úgy hogy biztosra vehető a magyar csoportnak a megnyitás napjára való teljes elkészülése.

A kiállítás magyar részéről egy általános és több szakkatalógus készül a hivatalos olasz katalóguson kívül. Az általános és az iparművészeti szakkatalógust dr. Czako Elemér szerkeszti.

MUZEÁLIS ÜGYEK.

Az Iparművészeti Múzeum egy esztendője. Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum jelentésben számol be 1905. évi működéséről.

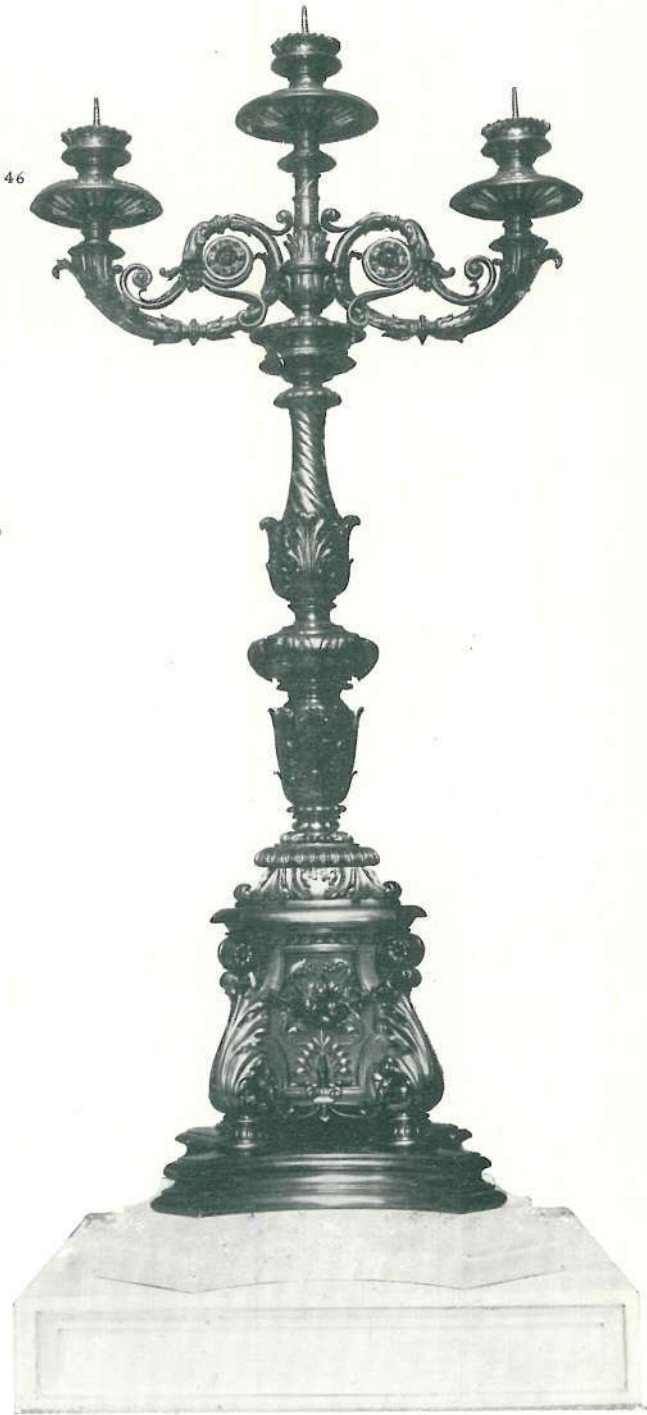
A jelentés meglepéssel konstatálja, hogy az Orsz. Magyar Iparművészeti Múzeum dacára annak, hogy immár két év óta költségvetési törvény hiányában sajnálattal nélkülözi a kilátásba vett s a fokozódó fejlődéshez szükséges, nagyobb anyagi eszközöket, hála a közönség buzdító érdeklődésének, a lefolyt évben is öröndetesen fejlődött.

Gyűjtemény ajándékozás és vétel folytán összesen 124 darabbal szaporodott. A gyarapodás tehát 290 darabbal kisebb, mint 1904-ben, kevesebb, de nagyobb értékű műtárgyak beszerzése következtében. De azért az ajándékozók száma emelkedett: 48 drb, azaz 35-tel több, mint az előző évben. Az ajándékozók közül megemlítendő Steiner Ferencz gyáros és Herz Miksa bey.

A múzeum a lefolyt évben is élén állott az iparművészeti mozgalmaknak. Rendezte a

45., 46. KANDELÁBEREK A BUDAPEST-LIPÓTVÁROSI SZT.-ISTVÁN-TEPLOMBAN.

KAUSER JÓZSEF TERVEI SZERINT KÉSZÍTETTE A M. FÉM- ÉS LÁMPAÁRU-GYÁR R.-T.

47. BUDAPEST-LIPÓTVÁROSI SZT.-ISTVÁN-TEMLOM
KRIPTÁJÁNAK KAPUJA.

BRONZBÓL KÉSZÍTETTE JUNGFER GYULA.
TERVEZTE KAUSER JÓZSEF.

48. A BUDAPEST-LIPÓTVÁROSI SZT.-ISTVÁN-TEMPLOM
SEKRESTYE-KAPUJA.

TERVEZTE YBL MIKLÓS.
KÉSZÍTETTE JUNGFER GYULA.

49. A BUDAI KIRÁLYI PALOTA
HABSBURG-TERME.

TERVEZTE
HAUSZMANN ALAJÓS.

50

50. A BUDAI KIRÁLYI PALOTA
BUFFET-CSARNOKA.

TERVEZTE
HAUSZMANN ALAJOS.

51. A BUDAI KIRÁLYI PALOTA
HUNYADY-TERME.

TERVEZTE
HAUSZMANN ALAJOS.

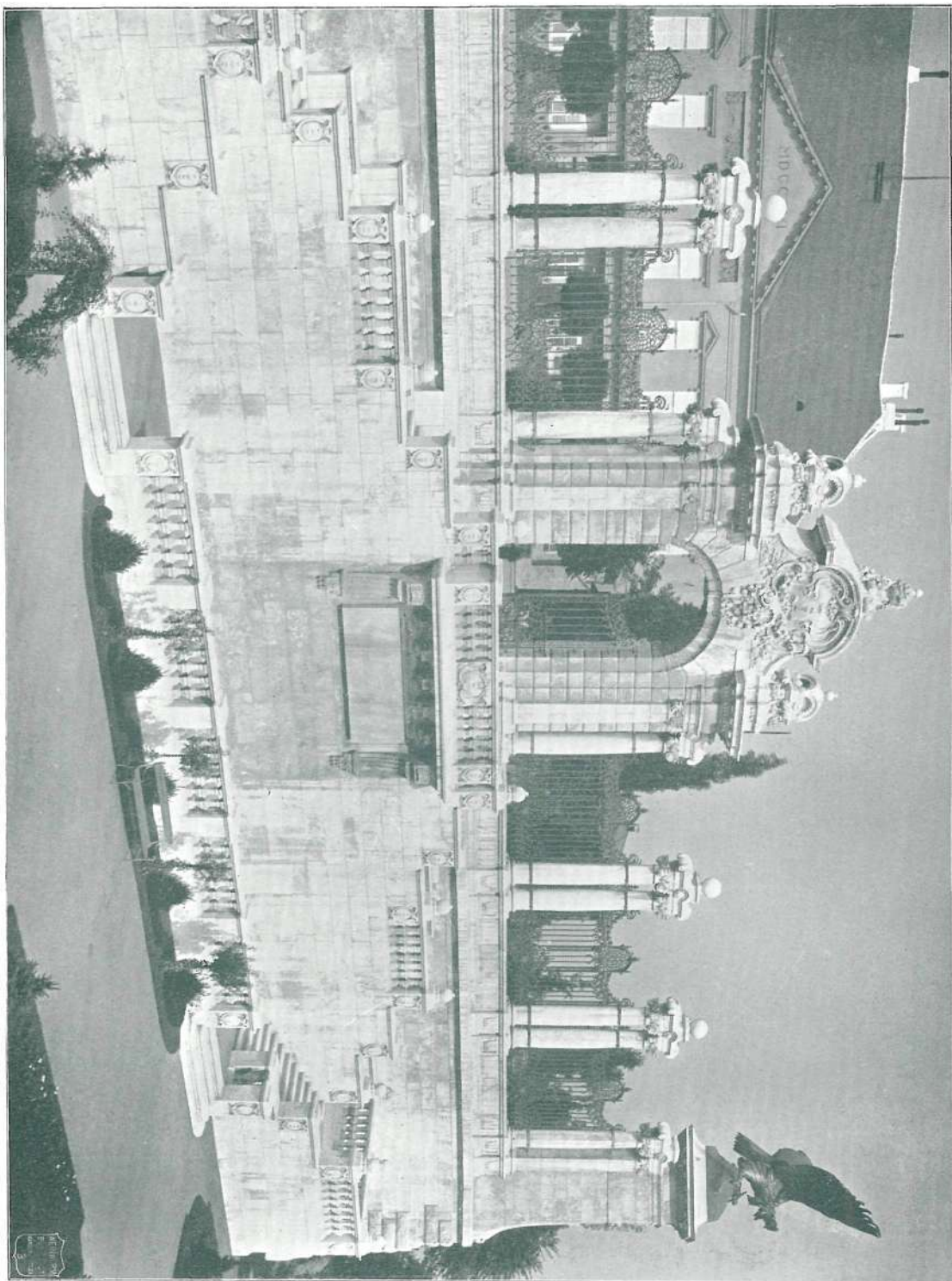

52

52. A BUDAI KIRÁLYI PALOTA
NAGY DÍSZTERME.

TERVEZTE
HAUSZMANN ALAJOS.

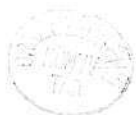

53. BUDAI KIRÁLYI PALOTA.
LEJÁRAT A KIRÁLYI KERTESE.

TERVEZTE
HAUSZMANN ALAJÓS.

AZ ORSZÁGOS RÁTH GYÖRGY-MÚZEUM
A VÁROSLIGETI FASORBAN.

velencei nemzetközi művészeti kiállítás magyar csoportját, mely nagy sikere volt a magyar művészetnek és műiparnak. A kiállítás magyar termének a grand prix-t, az iparművészeti csoportnak pedig aranyérmét ítélte a nemzetközi zsűri, mely meleg elismeréssel adózott a magyar művészi iparnak.

Szeptember havában a muzeum üvegcsarnokában volt elhelyezve a Photo-Club nemzetközi amateur fénykép kiállítása, mely nagy közönséget vonzott a muzeumba. A szokott módon közreműködött a muzeum a Magyar Iparművészeti Társulatnak a muzeum palotájában rendezett karácsonyi kiállításán.

Lebonyolította a tavaly rendezett jótékony célú műkedvelői kiállítást, a múlt évad leg-sikerültebb művészi kiállítását, s rendezte a Gaulois szerkesztőségének Párisban megnyíló nemzetközi női munkapályázata magyar csoportját. Részt vett a muzeum kiküldöttei révén a velencei és a líegei nemzetközi művészeti kongresszuson is; az előbbin Radács Jenő igazgató a magyar kormányt képviselte.

A muzeumban a lefolyt esztendőben összesen 9 ismeretterjesztő előadás rendeztetett a művelt közönség részére. Az előadást sűrűn látogatta a közönség, ami bizonyossága azok népszerűségének.

A téli időszakban 15 népies előadás is volt a muzeumban az ipari munkások részére, akik évről-évre fokozódó előszeretettel keresik fel ezeket. Összesen 4854 munkás hallgatta az előadásokat, 2492-vel többen, mint 1904-ben.

Az elmúlt évben 165.864 látogatója volt a muzeumnak, 4385-tel több mint tavaly. Megnyitása óta 1,511.199 ember volt a muzeumban.

Az intézet könyvtárának összesen 6156 látogatója volt, 1812-vel kevesebben mint az előző évben. Ennek oka abban keresendő, hogy a könyvtár a javítási munkálatok miatt hosszabb ideig hozzáférhetetlen volt a közönségnek. Állandó látogatásra szolgáló igazolványt 595-en váltottak. A kikölcsönzők száma 562 volt. Ajándék és vétel folytán 187 kötet könyvvél és 5730 mullappal szaporodott a könyvtár, melynek állománya az év végén 5508 kötet könyv és 75.625 drb. mullap volt.

Ismertettejesztő előadások az Iparművészeti Muzéumban.

Ez előadások elsejét Lyka Károly tartotta január hó 13-án. A képzőművészet s az iparművészet határai-ról szóló értekezésében a következőket adta elő:

Az esztétika, mint rendszerető tudomány kettéhasította a művészetet s határfalat vont a képzőművészet s az iparművészet közé. Hogy ebben a kettéosztásban van valami mesterkélt, valami önkényes eljárás, azt könnyű megérezni. Pusztán érzéssel azonban nem érhetjük be, bizonyosságot, — hogy úgy mondjuk — tárgybeli adatokat kívánunk arra, hogy ennek a kettéosztásnak van-e valami természetes és logikus alapja. Ha csak az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében szigorúbban szemügyre veszünk egy sor szebb műtárgyat, föltűnik, hogy azoknak a műtárgyaknak, amelyeket az iparművészek kategóriájába soroznak, egy részét olyan emberek készítették, kiket a közönség mint festőket, szobrászokat vagy építészeket ismer. A kiváló képzőművészek egész sora foglalkozik olyan technikával, amelyet általában iparművészetnek tartanak. Azt hinni azonban, hogy e kiváló művészek csak kivételesen tévednek erre a térre, tévedés volna. Ezekben az apróbb, iparművészetieknek mondott tárgyakban művészjellemeiket, érzéseiket, gondolataikat épp úgy kifejezik, mint akár a vásznon, a bronzban vagy a márványban. Ezeknél a művészeknél épp az a jellemző, hogy nem tudnak két alakot öltetni, hogy az apró, szerény tárgyakban épp olyanok, mint a nagyszabásúakban. Ebből az is világos, hogy az iparművészet épp olyan erejű és hatású kisugárzása a léleknek, akár csak a képzőművészet. Előadását január hó 20-án folytatta és összehasonlítva az iparművészeti és képzőművészeti alkotásokat, ezúttal azt vizsgálta meg, vajjon van-e rokonvonás az alkotások hatása között is. Mindenekelőtt megállapítandó, vajjon miképpen, mi által hat a festmény, vagy a szobor ránk. Az előbbire például hozza föl Szinyei-Merse Pál Majálisát, az utóbbiakra Michelangelo néhány közismeretű szobrát. Fejtegetései során megállapította, hogy e művek hó képei szerzőik lelkületének, s ránk azzal hatnak, hogy együttérzünk velük. Kérdés, vajjon iparművészeti remek is így hatnak-e. A grafikáról, plakettől, üvegfestészetéről ez könnyen megállapítható. A legtöbb más iparművészeti technika az otthon számára készül, s mint lakásberendezés szerepel. Ebből egy asztalt vagy széket külön kiragadni, s azon keresni azt a hatást, amit egy festmény vagy szobor kelt, épp annyi volna, mintha egyetlen oszlopról akarnánk megítélni egy épületet. Itt az egész berendezés együttes hatását kell megvizsgálnunk, mert a lakásberendezés együttes művészet. Ha így nézzük a remek lakásberendezést, ugyanazt a hatást találjuk benne, mint a java képben és szoborban. Tehát az iparművészet és képzőművészet nemcsak forrásaiban, de hatásaiban is azonos s így nincs

jogunk a művészet ez ágait mindkettő kárára mesterségesen széjjelvágni, mert megszakítjuk azt a vérkeringést, amely a művészet viruló testében az élet hordozója. A szép előadást nagy közönség hallgatta és az előadót megtapsolta.

Az előadások sorozatát Marczali Henrik dr. folytatja január hó 27-ikén és február 3-án, aki a múlt század negyvenes éveinek ipari mozgalmáról értekezik. Február 10-én Radisics Jenő: Hamisított régiségek, február 17-én és 24-én Edvi Illés Aladár: A vasművességről, március 3-án és 10-én Pekár Gyula dr.: Byzanc kultúrája címmel tartanak előadásokat, melyek mindenkor délután 5 órakor kezdődnek.

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT KÖRÉBŐL.

A kapácsonyi kiállítás kiténtetettjei.

A Magyar Iparművészeti Társulat legutóbbi karácsonyi kiállítása alkalmából a vallás- és közoktatásügyi miniszter az Orsz. Iparművészeti Múzeum állami nagy aranyérmét az illetékes bíráló bizottság egyhangú javaslatára Thék Endre bútór- és zongoragyárosnak adományozta. A kereskedelemügyi miniszter 2000 koronás állami nagy díját Tarján Oszkár ötvösművésznek, iparművészeti érmeinek egyikét Steiner Ármán és Ferenc ércárúgyárosoknak, a másikat pedig Vukovics és Kaufmann asztalosmestereknek adományozta. A kereskedelmi miniszter egyúttal elhatározta, hogy az állami érmekekhez a kiténtetett kiállítók díszes oklevelét is kapjanak, melynek rajza pályázat útján szereztessék be. E pályázat szövegét Pályázatok rovatunkban közöljük.

A Magyar Iparművészeti Társulat tárgysorsjátéka.

részt, január hó 12-én volt. A sorsoláson politikai biztostként dr. Buzath Ferenc h. előjáró vett részt. Kisorsoltak

A Magy. Iparművészeti Társulat tárgysorsjátékának sorsolása, melyen a tagok múlt évi tagsági jegyük számával vettek

60 nyereményt összesen 2500 korona értékben. A nyerő tagokat a Társulat közvetlen értesítette a rájuk esett nyereményekről. A sorsolás eredményét hirdetésíróvatunk elején közöljük.

Ő Felsége és a kopmány iparművészeti vásárlásai.

A M. Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításán Ő Felsége megvásárolta Belmonte Leónak Kriesch Aladár színes kartonja nyomán készült gobelinjét és Maróti Géának két bronzhermáját. E vásárlások összege 6000 korona. A vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig az orsz. Képzőművészeti Tanács javaslatára 3115 korona értékben vásárolt több iparművészeti tárgyat.

A M. Iparművészeti Társulat választmányi ülése.

A Magyar Iparművészeti Társulat választmányának 1905. évi december hó 11-én ülést tartott SZALAY IMRE elnöklése mellett. Jelen vannak BALLAI LAJOS, BECK DÉNES, dr. CZAKÓ ELEMÉR, tóvárosi FISCHER IGNÁC, FITTLER KAMILL, GAUL KÁROLY, MARÓTI GÉZA, MORELLI GUSZTAV, NÁDLER RÓBERT, RADISICS JENŐ, RÓTH MIKSA, gr. TELEKI SÁNDOR, ZSOLNAY MIKLÓS választmányi tagok, GYÖRGYI KÁLMÁN főtitkár és mint jegyzőkönyvvezető SZÉCSÉN FERENC másodtitkár.

Elnök megnyitja az ülést, üdvözlí a megjelenteket és a jegyzőkönyv hitelesítésére Fittler Kamill választmányi tagot kéri fel.

Elnök jelentí, hogy elmaradásukat kimentették Alpár Ignác alelnök, Ágotai Lajos, Bachruch Károly, Forreider József, báró Forster Gyula, Gelléri Mór, Gyalus László, Kriesch Aladár és Péterffy Lajos. Tudomásul szolgál.

Elnök meleg szavakkal üdvözlí Fittler Kamill és Morellí Gusztáv választmányi tagokat abból az alkalomból, hogy Ő Felsége Fittler Kamillnak az udvari tanácsosi címet, Morellí Gusztávnak pedig az Iparművészeti Iskola igazgatója címet adományozta. Indítványozza, hogy a választmány a kiténtetés feletti örömeinek a mai ülést jegyzőkönyvében adjon kifejezést. A választmány az elnök indítványát egyhangúlag elfogadja.

Főtitkár a következő jelentéseket terjesztí elő:

a) A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban közölte a Társulattal, hogy előterjesztésére Galambos Jenő műötvsnek utazási ösztöndíjat adományozott;

b) a kereskedelemügyi miniszter leirattal értesítette a társulatot, hogy javaslatára

Galamb József könyvkötősegédnek és Furlinger Rezső zománcolónak utazási ösztöndíjat,

Tarján Oszkár műötvsnek és Urr György kassai egyházi szobrásznak munkagépeket adományozott.

Ezzel kapcsolatban főtitkár jelentí, hogy tudomása szerint a Ferencendiek budai templomában gyűjtés folyík új oltárra, amelyet külföldi cégnél szándékoznak megrendelni. Tekintettel arra, hogy az egyházi

